

III. PRZYSZŁOŚĆ UNII EUROPEJSKIEJ – PRACE KONWENTU EUROPEJSKIEGO

SPRAWOZDANIE Z SESJI PLENARNEJ KONWENTU EUROPEJSKIEGO W BRUKSELI 4 LIPCA 2003 R.*

Sekretariat Konwentu, 14 lipca 2003 r.

1. Informacja przewodniczącego Konwentu na temat posiedzenia Rady Europejskiej w Salonikach

Przewodniczący Konwentu Europejskiego poinformował członków Konwentu, że 20 czerwca 2003 r. w Salonikach przedstawił Radzie Europejskiej, w imieniu Konwentu Europejskiego, projekt konstytucji. Przewodniczący wskazał, że reakcje głów państw i szefów rządów były wyjątkowo ciepłe i pozytywne. Uznał to za budujące i stwierdził, że tekst, w sprawie którego Konwent doszedł do porozumienia 13 czerwca, uzyskał szerokie poparcie, jak również zauważył, iż brak alternatywnej wersji tekstu został doceniony przez Radę Europejską. Niektórzy członkowie Rady opowiedzieli się za przyjęciem tekstu konstytucji bez żadnych poprawek. Inni wskazali na kilka kwestii, które chcieliby zbadać w ramach Konferencji Międzyrządowej (IGC), która rozpocznie się jesienią. Stwierdzili, że tekst przedstawiony przez Konwent będzie podstawą prac Konferencji Międzyrządowej.

Przewodniczący przestrzegł szefów państw i rządów przed niebezpieczeństwem, jakie niesie ryzyko zmian poszczególnych elementów tekstu przyjętego przez Konwent. Konwent wprawdzie osiągnął równowagę, ale jest ona krucha i jakakolwiek próba zmiany mogłaby jej zagrozić.

2. Debata o reakcjach na [dokument] CONV 802/03 i poprawioną jego wersję CONV 836/03

Przewodniczący otworzył debatę informacją, iż członkowie Konwentu przedłożyli ponad 1600 poprawek. Jak zwykle zostały one ujęte w zbiorczym dokumencie (CONV 821/03), do którego dodano uzupełnienie, w celu uwzględnienia poprawek, których nie wprowadzono w pierwszej wersji.

* Tekst niniejszego dokumentu w języku angielskim można znaleźć pod adresem internetowym: <http://european-convention.eu.int/docs/Treaty/cv00851.en03.pdf>

Przewodniczący stwierdził, że na podstawie otrzymanych poprawek Prezydium rozpoczęło dyskusję, która doprowadziła do uwzględnienia pewnej liczby proponowanych zmian w części III, którą przedstawiono w CONV 836/03. Prezydium będzie kontynuować tę pracę w kontekście komentarzy wysuniętych przez członków na bieżącym posiedzeniu oraz w czasie przygotowań do ostatniej sesji, która odbędzie się 9 i 10 lipca 2003 r.

W debacie wzięło udział około 60 członków. Wypowiedzi można pogrupować według następujących ogólnych lub szczegółowych tematów:

- **symbole Unii:** znaczna liczba członków zaproponowała wprowadzenie artykułu określającego symbole Unii (hymn, dzień obchodów, waluty, flagi itd.). Nikt się temu nie sprzeciwił. Członkowie ci zwrócili się z prośbą do Prezydium o wzięcie pod uwagę ich wniosku, który uznali za bardzo ważny;
- **kwalfikowana większość:** wielu członków było zdania, że należy podejmować więcej decyzji kwalifikowaną większością głosów (QM). Członkowie ci są przekonani, że głosowanie kwalifikowaną większością jest jedynym sposobem pozwalającym państwom członkowskim na uczestnictwo w negocjacjach, a w Europie składającej się z 25 członków utrzymanie zasady jednomyślności mogłoby doprowadzić do ryzyka zablokowania procesu decyzyjnego. Jednak jeden z członków zalecił odrzucenie propozycji rozszerzenia zakresu decyzji podejmowanych kwalifikowaną większością głosów, by zachować harmonię w Konwencji;
- **opodatkowanie:** jest to jedna z najczęściej wymienianych kwestii, która mogłaby zostać objęta głosowaniem większością kwalifikowaną. Większość członków wyraziła niezadowolenie z obecnych zapisów, które – w ich opinii – mogą doprowadzić do paraliżu w tej dziedzinie. Powołali się na teksty dotyczące opodatkowania przyjmowane przez Unię w przeszłości i stwierdzili, że było to powodem przychylenia się przez Konwent do bardziej ambitnych propozycji rozszerzenia zakresu głosowania większością kwalifikowaną przynajmniej na sprawy blisko związane z ustanowieniem rynku wewnętrznego (podatki pośrednie, ...);
- **polityka społeczna:** wielu członków podkreśliło konieczność poddania całej polityki społecznej głosowaniu większością kwalifikowaną (art. III-99);
- **niedyskryminacja:** to był również jeden z najczęściej poruszanych tematów w kontekście przejścia na głosowanie kwalifikowaną większością głosów. Znaczna grupa członków ostro walczyła o rezygnację z jednomyślności w tej dziedzinie (art. III-5);

- **polityka imigracyjna:** niektórzy członkowie ustosunkowali się do przepisów art. III-163 i zaproponowali powrót do zasady jednomyślności albo zmniejszenie zakresu [głosowania większością kwalifikowaną]. Opowiedzieli się za utrzymaniem kompetencji państw członkowskich w kwestii ustalania kwot imigracyjnych bądź warunków dostępu cudzoziemców do rynku pracy;
- **Europejski Urząd Prokuratora Generalnego:** członkowie omawiali przepisy dotyczące Europejskiego Urzędu Prokuratora Generalnego (art. III-170); niektórzy pragnęliby, aby ta kwestia została objęta procedurą wzmocnionej współpracy, zapisaną w konstytucji, inni zaś domagali się wykreślenia tego artykułu;
- **otwarta metoda koordynacji (OMK):** kilku członków po raz kolejny domagało się zawarcia w konstytucji przepisu uznającego otwartą metodę koordynacji. Przewodniczący odpowiedział, że Prezydium dołoży starań, aby pomyślnie potraktować tę prośbę, poprzez włączenie [OMK] do konkretnych artykułów, których ta metoda dotyczy;
- **Wspólna Polityka Zagraniczna i Bezpieczeństwa:** na ten temat było dużo wypowiedzi. Zdecydowana większość postulowała rozszerzenie zakresu głosowania większością kwalifikowaną. Kilku członków zasugerowało, iż wspólna propozycja ministra spraw zagranicznych Unii Europejskiej i Komisji powinna doprowadzić do decyzji w sprawie kwalifikowanej większości. Inni opowiedzieli się za uniemożliwieniem pojedynczym państwom członkowskim blokowania decyzji oczekiwanych przez pozostałe państwa członkowskie;
- **europejska służba dyplomatyczna:** kilku członków poruszyło kwestię ustanowienia europejskiej służby dyplomatycznej. Wszyscy opowiedzieli się za, ale kilku członków miało obawy, że doprowadzi to do powstania nowej struktury administracyjnej, dodanej do Komisji i Sekretariatu Generalnego Rady. Chcieli oni uzyskać pewne gwarancje w tej sprawie;
- **obronność:** kilku członków wspomniało, że niektóre sformułowania powodują problemy, szczególnie artykuły III-208 i III-209. Poprosili o zastosowanie gwarancji i zasad otwartości ustanowionych w przepisach dotyczących wzmocnionej współpracy;
- **Euratom:** niektórzy członkowie poruszyli kwestię postanowień Traktatu o Euratomie; większość z nich chciałaby jego istotnego przeformułowania, a co najmniej uzupełnienia o klauzulę *rendez-vous*. Jeden z członków opowiedział się przeciw zaleceniu połączenia osobowości prawnej Euratomu z osobowością prawną Unii;

- **rolnictwo:** niektórzy członkowie ubolewali, że przepisy polityki rolnej nie zostały unowocześnione, tak aby wziąć pod uwagę ostatnie wydarzenia. Jeden z członków poprosił o wyodrębnienie tego, co jest objęte zwykłą procedurą ustawodawczą, od prawa przyjętego przez Radę – po to, aby dokonać przeglądu w celu rozszerzenia zakresu tego ostatniego prawa, w szczególności w odniesieniu do przepisów dotyczących pomocy;
- **leśnictwo:** niektórzy członkowie wnioskowali o uwzględnienie w przepisach wspólnej polityki rolnej leśnictwa;
- **Trybunał Sprawiedliwości:** pewna grupa członków domagała się postanowienia, aby Trybunał był właściwy dla WPZB, w szczególności w kwestii środków przeciwko osobom prywatnym lub udzielaniu zamówień w dziedzinie WPZB lub obrony, zwłaszcza w odniesieniu do agencji zbrojeniowych;
- **negocjacje handlowe i wyjątki kulturowe:** większość członków nakłaniała, aby przepisy art. III-212 dotyczące negocjacji handlowych uwzględniały najnowsze postanowienia Traktatu (które przewidują podział kompetencji między Unią a państwami członkowskimi w odniesieniu do porozumień handlowych w sektorze audiowizualnym, kultury, edukacji oraz usług zdrowotnych);
- **zdrowie:** artykuł dotyczący zdrowia (III-174) został wspomniany przez kilka osób zabierających głos; domagano się, aby zapis na temat kampanii przeciwko poważnym transgranicznym zagrożeniom dla zdrowia umieścić nie w ustępie 5 dotyczącym problematyki promocji zdrowia, ale w ustępie 4 dotyczącym podziału kompetencji w sprawach zdrowia;
- **przepisy finansowe i budżetowe:** niektórzy członkowie opowiedzieli się za głosowaniem większością kwalifikowaną w sprawie tworzenia nowych zasobów własnych, inni domagali się jednomyślności przy przyjmowaniu ram finansowych. W odniesieniu do rocznej procedury budżetowej niektórzy chcieli przywrócenia równowagi między dwoma strukturami władzy budżetowej (Rada Ministrów i Parlament), w celu wzmocnienia prerogatyw Rady Ministrów;
- **usługi gospodarcze w interesie ogółu:** wielu członków wspomniało o nowym sformułowaniu zasugerowanym przez Prezydium, które zaproponowało, aby art. III-15 (obecny art. 16 TWE) stał się podstawą prawną. Większość osób zabierających głos pogratulowała Prezydium takiej propozycji, która zmierza w kierunku wcześniej wnioskowanych rozwiązań. Niektórzy stwierdzili, że zmiany nie są jed-

nak wystarczające, zwłaszcza że zakres tego przepisu został ograniczony do usług gospodarczych lub tych, które nadal podlegają zasadom konkurencji. Inni członkowie skrytykowali tę propozycję, w przekonaniu, że spowoduje to zmianę podziału kompetencji między Unią a państwami członkowskimi;

- **wzmocniona współpraca:** niektórzy członkowie postulowali, aby kraje biorące udział we wzmocnionej współpracy miały możliwość decydowania drogą głosowania kwalifikowaną większością w sprawach, w których obowiązująca podstawa prawna przewiduje głosowanie jednomyślne;
- **UGW i zarządzanie gospodarką:** na ten temat wypowiedziała się duża liczba członków; twierdzili, że przepisy zaproponowane przez Prezydium są niejasne lub niewłaściwe, w świetle poparcia, jakiego Konwent udzielił wzmocnieniu zarządzania gospodarką w strefie euro. Członkowie ci wnioskowali, aby kraje strefy euro, które pochwycyły od 2004 r. będą w Unii Europejskiej w mniejszości, mogły głosować we własnym gronie, ale w obecności wszystkich, w sprawach, które ich dotyczą;
- **dobrostan zwierząt:** niektórzy członkowie domagali się wzmocnienia przepisów dotyczących dobrostanu zwierząt i włączenia ich do części III tekstu (a nie jako załączonego protokołu, jak dotychczas);
- **turystyka:** niektórzy członkowie domagali się wprowadzenia bądź ponownego umieszczenia podstaw prawnych korzystnych dla turystyki;
- **procedura zmiany konstytucji:** duża grupa członków zwróciła uwagę, że przepisy dotyczące zmiany konstytucji powinny zawierać mniej wiążące procedury rewizyjne w odniesieniu do poszczególnych części konstytucji. Kilku członków opowiedziało się także za wymogiem uzyskania aprobaty Parlamentu Europejskiego w przypadku, gdyby Rada zdecydowała się na zmianę tekstu konstytucji bez uprzedniego zwołania Konwentu;
- **najbliższa Konferencja Międzyrządowa (IGC):** niektórzy członkowie wspomnieli o Konferencji Międzyrządowej i zwrócili się z prośbą do Konwentu, aby był na niej w jakiś sposób reprezentowany. Przedstawiono różne sugestie, łącznie z przyznaniem specjalnej roli przewodniczącemu i dwóm wiceprzewodniczącym lub zwoływaniem Konwentu w dłuższych lub krótszych odstępach czasu.

3. Wnioski i tryb pracy

Wiceprzewodniczący Giuliano Amato zakończył, wskazując członkom Konwentu trudności, jakie mogłoby spowodować rozszerzenie zakresu spraw poddanych głosowaniu większością kwalifikowaną, biorąc pod uwagę „delikatność” tej materii, ale podkreślił zarazem postępowy charakter konstytucji. Przewodniczący zapowiedział, że końcowe posiedzenie plenarne rozpocznie się w środę 9 lipca o godzinie 15.00 i będzie poprzedzone spotkaniami członków lub grup politycznych. Sesja końcowa odbędzie się 10 lipca.